

140 LET

SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V PŘÍBOŘE 1871 - 2011

Náčelnictvo hasičského sboru v Příboře v letech 1881 – 1883
řada sedících: zleva druhý sedí Rudolf Ludwig,
vedle něho p. A. C. Stojan a dál Josef Janoušek.

VELITELÉ HASIČSKÉHO SBORU V PŘÍBOŘE

1871–1878	Peřina František, vinárník
1879–1881	Preissig Arnošt, poštovník
1883–1895	Janoušek Josef, profesor
1895–1898	Pokorný Ferdinand, lékárník
1898–1903	Klimíček Josef, pekař a obchodník
1904–1921	Luley Hubert, hostinský, měšťan
1921–1951	Kaluža Josef st., kovářský mistr
1952–1960	Klimša Alfréd
1961	Majer Bohuslav
1962–1987	Sklenovský Jaroslav
1988 –....	Klimša Rudolf

STAROSTOVÉ SBORU, hovoří se o nich až od r. 1919

1919–1920	Grosman Arnošt, odborný uč. v Příboře
1921–1940	Pokorný Vladimír, dr. lékárník
1941–1942	byl zaveden systém dle Říšské policie
1943–1958	Dvořák Boleslav, ing.
1959–1961	Čapka Bohumil
1962–1982	Klimša Alfréd
1983–1987	Kaluža Josef ml.
1987–2010	Hanzelka Ladislav
2010 - ..	Dobeš František ml.

Vpravo: hasičská zbrojnice v r. 1922, dům č. 49, původně hostinec
„Peklo“, postavena 1891, věž zbourána 1942, celá zbourána 1963.

DATA Z HISTORIE HASIČSTVÍ v Příboře, známá i méně známá, významná i méně významnější, ale ZAJÍMAVÁ

- 1813 v dřevěných budkách na západní straně náměstí (radnice) se uskladovalo hasičské nářadí.
- 1839 nářadí bylo umístěno do průjezdu domu č. 17, dnes už neexistuje, stál od dnešní radnice směrem do cesty.
- 1865 obecní zastupitelstvo se starostou Fr. Peřinou schválilo „**Hasičí řád**“. Velkou roli v něm hráli desátníci. K požáru museli přivést 8 schopných mužů ke stříkačkám, 4 muže k vodním vozům a 4 k donášení žebříků. Desátník odpovídal za svůj rajón, desátek. Příbor jich měl 12, třinácté byly Benátky. Klokočov a Véska byly samostatné.
- 1871 **založení dobrovolného sboru hasičů**. Byl to sbor národnostně smíšený s jednacím jazykem německým. U jeho zrodu stál tehdejší starosta Frant. Preissig.
- 1872 na jaře se začalo s pravidelným cvičením mužů, konalo se každou sobotu, hasiči získali první zbrojnici. Svou výstroj a výzbroj umístili do přízemí domu č. 286 v Místecké ulici (dnes Dec-plast, naproti Zlaté hvězdě).
- 1873 9. 2. první ples sboru, byl „*četně navštíven a při skrovném vstupném vykázal přece 21 zlatých čistého výtěžku*“, hasiči koupili první zbrojní vůz.
- 1876 přišel do Příbořa kaplan Ant. Cyril Stojan, v době svého působení ve městě byl u zrodu všeho pokrokového.
- 1881 pro různé neshody uvnitř spolku sbor ukončil svoji činnost. 19. 4. byl v hotelu U Jelena **zřízen nový hasičský sbor** s jednacím řečí českou a českým vedením. Velitelem sboru se stal c. k. prof. Josef Janoušek, místopředsedou Rudolf Ludwig, jednatelem p. Ant. Cyril Stojan. Později jsou nazýváni hasičským trojhvězďím.
- 1881 zakoupení dvoukolové ruční „*sundáváci*“ stříkačky, velký pokrok.
- 1883 zřízena II. župa hasičská na Moravě, J. Janoušek byl zvolen předsedou a Příbor se stal střediskem sborů hejtmanství „*místeckého, val. meziříčského a novojičinského*“.
- 1884 přijaty stanovy „*Podporovací pokladny dobr. has. sb. příbořského*“. Měla „*podporovati nemocné činné členy hasič. sboru a přihodí-li se úmrtí, postarati se o slušný pohřeb, popřípadě, přišel-li hasič o život při službě neb následkem služby, podporovati vdovu a sirotky pozůstalé*“.
- 1885 „*sestaven*“ pěvecký odbor, „*jehožto řízení s ochotou převzal p. cvič. učitel Ig. Drmola*“.
- 1887 velmi úspěšná krajinská výstava, hasiči předvedli ukázkové cvičení, ale A. C. Stojan k nesmírnému smutku hasičstva i občanstva příbořského byl přeložen jinam. Odešel tajně v noci, protože „*lid by ho nepustil*“. Zanechal po sobě omluvný dopis, v němž se se smutkem v duši i v srdci loučí s oblíbeným městem i lidmi.
- 1890 do věže farního kostela byl zaveden telefon, spojení vedlo na obecní úřad a do bytů velitele a místopředsedy.
- 1898 zřízen v městě vodovod, proto sbor pořídil vozidlo pro dopravu hydrantové soupravy.
- 1891 obec zakoupila hostinec u „*Černého orla*“ č. 49 lidmi zvaný „*peklo*“ a odevzdala jej hasičskému sboru. „*Tímto bylo činnosti sboru velmi napomoženo, jelikož budova je ve středu města, odkud ze všech stran vedou cesty dolů,*“ psal Ferd. Pokorný ve svých pamětech. Úpravy, včetně postavení věže na sušení hadic, prováděl stavitel Kaspar Karlseder.
- 1892 sbor zřídil knihovnu, stanovy přijaty 1893, sloužila i široké veřejnosti. Byla vyhlášena množstvím dobrých knih.
- 1922 hasiči ustavili samaritskou četnu – četnu zdravotníků. Osamostatnila se v r. 1928
- 1922 založen první dorostenecký oddíl, čítal 10 členů. Postupně jeho činnost ustávala. Nový oddíl byl založen v r. 1937.
- 1923 první nácvik společného cvičení (prosná) na Hasičský sjezd v Praze, provedl ho Viktor Polášek se šesti bratry.
- 1924 koupě první požární poplachová siréna za 5000 Kč, bylo usneseno její zkoušení každou neděli v poledne.
- 1928 zřízena poprvé funkce tzv. vzdělavatele. V Příboře se jím stal Jan Havlíček, jeho články jsou velmi čtivé, poutavé, ukončena regulace Lubiny, přístup k vodě s kombinovanými stříkačkami byl velmi ztížen, na mnoha místech i zcela znemožněn, nastala nutnost zakoupení lehčího a mobilnějšího motorového stroje.
- 1930 založen sbor v Klokočově, 1948 – tady vznikl první ženský odbor, jediný v okrese, 1951-52 sloučení s příboř. sborem.
- 1931 cvičení u příležitosti 60. výročí sboru přímo na náměstí, hasiči hasili dům č. 9 už s novou dvoukolou stříkačkou.
- 1933 do užívání byl předán první větší dopravní a zároveň sanitní vůz, 6 sedadlová Tatra 30. Hasiči si ji sami upravili.
- 1934 velké hasičské cvičení v Místecké ulici (i v r. 1924), v r. 1894 totiž na tomto místě lehlo popelem 13 stavení.
- 1935 započalo se s přednáškami o protiplynové obraně i s praktickým nácvikem.
- 1936 první protiletectvé cvičení, byl předstírán letecký nálet na město. Účastnili se ho hasiči i vojáci.
- 1942 odstraněna věž ze zbrojnice. Hadice se sušily v klokočovské zbrojárně.
- 1947 počátky požárního sportu, byla zavedena pravidla závodu v požárním útoku, rok nato dorost skončil v kraji druhý!
- 1952 hasiči koupili automobilovou stříkačku Pragu a nový moderní žebřík.
- 1964 nová zbrojnice předána hasičům (začala se stavět v r. 1958), od té doby si ji hasiči zvelebují (např. v r. 1972 odpracovali na zahradě 2310 hodin: vybetonovali taneční parket, zhotovili nové lavice i stoly, osvětlili zahradu, vybudovali podium pro hudebníky. Nebo od r. 2008 mají hasiči na zbrojnici nová moderní vrata.)
- 1970 Marta Sklenovská – první žena zastávající funkci ve výboru SDH Příboř, byla členkou revizní komise.
- 1972 klokočovský sbor končí a vzniká požární sbor Tatra Příboř.
- 1984 muži obsadili 4. místo na Mistrovství ČSR v požárním útoku, M. Sklenovský získal v jednotlivcích stříbrnou medaili.
- 1987 první a zatím jediná hasičská svatba přímo ve SDH Příboř, berou se Radka Kotrcová a Rostislav Polášek.
- 2000 sbor TJ Tatra Příboř končí svou činnost, hasiči, kteří mají zájem, přecházejí do SDH Příboř.
- 2008 opět bylo založeno družstvo žáků, žáci byli aktivní v letech 1972 – do konce 80. let, pak 1993 -96 a nyní. A daří se jim!
- 2011 **sbor slaví 140 let svého vzniku 3. 9. v zahradě hasičárny. Od 14 hod. je připraven bohatý program!**

Ze vzpomínek Ferd. Pokorného, lékárníka i hasiče. Vznik řádu velmi oceňuje, ale též o začátcích hašení píše:

Při ohni samém po většině každý dělal sám, jak se jemu zazdalo, a mnohdy bylo více těch, kteří křičeli a rozkazovali, než těch, co účelně pracovali. Pro nedostatek organizace byly výsledky záchranné práce po většině skrovné. Po požáru pak se dostavilo dosti těch, kteří si přišli na obecní kancelář pro odměnu za skutečnou neb i domnělou práci a námahu.

Rok 1872

Začátkem září roku 1872, když jednoho od půldne k večeru bylo odbýváno cvičení, zpozorovali někteří mladší hasiči směrem k Mošnovu kouř. V návalu horlivosti, aniž by vyčkali dalších zpráv neb rozkazů, ihned se jich malá tlupa vypravila s povozem a nutným nářadím, aby osvědčila svou odvahu a neohroženost. Dorazivše do Mošnova, táhli dále za kouřem do Petřvaldu, a když i tam nehořelo, opět dále až do Slezska do Byslavic, vesnice asi 22 km od Příboře vzdálené. Jelikož vesnice jest na kopci, nemá tekuté vody, jest samozřejmo, že výprava dojela po ohni a teprve druhý den se vrátila bez věnců oslavných. Zato tím více se jim dostalo od soudruhů kousavě vtipných poznámek.

Z pamětní knihy - psal A. C. Stojan, první velký zásah: V sobotu dne 10. března 1883 o ¾ 7 hod. večer oznamoval z trubky hasičské požár v místě. Silná záře nad severovýchodní částí města naznačovala požářiště. Lázně tam ležíc, ještě úplně nevystavěné, pokryté papírem therovým, octly se v plamenech. Budovy okolní, vesměs celé dřevěné, z nichž jedna jen 4 metry od ohniska vzdálena, octly se v nebezpečnosti nemalém. Rychle přikvapivší četa „tyrolských“ stříkačnicků, vedena četařem svým p. Flachsem, jala se bez prodlení budovy dřevěné statečně hájiti, až by se hlavní sbor dostavil.

Český hasič, č. 6, 1883 Z Příboru na Moravě, autor L. Neměli jsme ještě při žádném požáru tak nepřístupného místa. Uznáváme teprve nyní, jak nepřístupna se stala ona místa, uzavřená železniční hrází, mimo to vzdálená takto značně od vody. Hráz ona poskytovala podívání zvláštního, poseta jsouc podél celého požářiště davy diváků, jichž snad všudy jest nazbyt, že by však někdo z nich přispěl a pomáhal, toho jsme nepozorovali. Ani tenkrát, když příjezdějí vlak je s hráze sehnal blíže ohni, nenapadlo nikomu pomáhati. Majít' občané naši dobré pravidlo, jehož se vždy drží: „Vždyť máme hasiče!“ – Odpust' jim Pán Bůh! Z Památníku k jubileu 60letého trvání sboru:

„Tragicky“ skončil požár na Benátkách u pekaře Šitavance, někdy před Vánocemi. Na výminku bydlila tam stará babka, která, aby teplo z jizby neunikalo, zacpávala na noc trouby, Svítla štípy, jež připravovala v kůlně. Převrhla světlo a nashromážděné roští začalo v kůlně hořeti. Babka polekavši se, místo aby volala o pomoc, běžela do jizby a ukryla se za pec. Na štěstí bylo hodně sněhu, tož hasilo se sněhem. Odvážný hasič vnikl do světnice plné ohně a dýmu. Vynesl nešťastnou babku, nepřestávající kvíletí a naříkati o miláčka kohouta ubytovaného na peci. Dobrotisko hasič odvážil se znova, ale kohout byl už na troud.

A ještě o duchapřítomnosti pátera Stojana:

Na Benátkách měl jeden tkadlec hodně zadluženou chalupu, která měla býti prodána ve dražbě. Majitel měl ji hodně pojištěnu a snad proto, když vyhořel, povídalo se, že prý si ji sám zapálil. Když hořelo, přiběhl páter Stojan a spěchal na půdu. Nezachránil však nic, neboť tkadlec, co bylo k čemu, včas odnesl do bezpečí. Obětavý kněz nemohl již zpět. Oheň zavřel mu východ. S chladnou myslí prosekal se šindelovou střechou, skočil na hnojiště, bohužel až přlíš měkce – zapadl do hnojůvky.

Podobný osud stihl pozdějšího poslance a arcibiskupa ještě jednou. Zase to bylo u ohně na Benátkách, Br. Jan Bolom za nedostatku vody nabral do putny močůvky a berlovkou hájil ohrožený objekt. Nepostřehl, že stojí na blízku P. Stojan, kterého nepříjemným obsahem hasičího zdroje zatroleně skropil.

S brem J. Bolomem a – močůvkou octl se v nejtěsnějším, nikterak však vonném styku i br. Michalík, když r. 1886 hořela kloboučnická dílna Kalivodova v Klokočově. Br. Michalík uchopil osiřelou žárnici a účelně hasil. Přiběhl br. Bolom a zdůrazniv, že on k službě té přidělen, odstrčil bra Michalíka tak nehorázně, že ten padl do hnojůvky.

Bratr Ludvík Michalík byl zřejmě chrabřejší muž:

Za povodně v září 1910 dravý proud uchvátil 8leté děvčátko, lidé volali, ale pomoci neodvážil se nikdo. Vztekly proud unášel rychle, házeje s ním na balvany, nešťastné dítě, Br. Michalík tryskem ubíhal od veseckých drah k obecnímu domu v Klokočově, skočil do rozvodněné řeky a s námahou vytáhl děvče bez, ne však bez života. Dnes je z něho statná maminka. Zachránce za svůj hrdinský čin dlouho si poležel.

Z knihy protokolů r. 1914:

Ředitelství c. k. ústavu učitelského v Příboře žádá sbor zvláštním přípísem, aby se kandidátům nepůjčovaly knihy z has. knihovny naší. Důvodem přikládá knihu studujícímu za vyučování ji čtoucímu profesorem zkonfiskovanou, jež pornografickým obsahem a hlavně nemravnými ilustracemi přítomné členy ohromila. Opětný to důkaz, že knihovna naše nebyla tak vzornou, jak roční její bilance ji líčily, nýbrž že zvlášť jednotlivce zařazovány byly do ní dle osobního gusta knihy, jež neskýtají duševní stravy, ale jsou přímo jedem v rukou mladých lidí a kydají hanu na sbor.

Z Pamětní knihy – zapsal J. Kaluža, velitel, r. 1944:

Ku hlídce na věži, kde konali službu br. Old. Matula hasič (šofer) a civilové Sýkora Fr. a Krpec Jan, vnikli kol 23. hod. tři vojáci s namířenými pistolemi, ohrožovali je na životě, řkouce, že vysílali světelné signály partyzánům na Beskydské hory. Četníci všechny odvedli ku výslechu. Na druhý den byla celá věc likvidována. Dodatečně bylo zjištěno, že Sýkora zapaloval si dýmku velkým zapalovačem. Byl učiněn pokus nebrati celou věc na váhu, ale ti tři hlídači na to, co prožili, jistě do smrti nezapomenou.

Bohu ke cti, bližnímu ku pomoci!

Bylo těžké vybrat z tisíce stránek protokolů ze schůzí, ze zápisů z kronik, paměti a dalších dokumentů to nej. Materiál by vydal na celou knihu, ale snad jste se i na tomto malém prostoru leccos zajímavého dozvěděli.

Dole: 1933, dopravní vůz Tatra 30

Nahoře: 1935, okrskové cvičení.

Nahoře: 1962, soutěžní družstvo mužů

Dole: 1966, Nerudova ul. - povodeň.

1978, družstvo mužů
2006, svěcení praporu

Dobrov. hasičský sbor v Příboře
pořádá

v sobotu, dne 31. prosince 1910
v sále hostince p. Frant. Štěpána
:: v Klokočově ::

Sylvestrovskou ZABAVU.

POŘAD:

1. Uvítání.
2. Doktor Kakraholt, kuplet.
3. On spí, kuplet.
4. Ivan, sluha u milostpána, solový výstup se zpěvy.
5. Prodaná láska. *g. n. a. c. h.*
6. Věční studenti, dvojzpěv. ✓
7. Ovocnárky, dvojzpěv.
8. Už nemusím do školy, sol. výstup pro dámu.
9. To přec Pán Bůh nestvořil, kupl.
10. Veselý šňupák, kuplet. ✓
11. Sestry Barrisonovy po 25. letech, kuplet.
12. Proč mne pořád pošouchuješ, kuplet.
13. Kytaristé z Číny, dvojzpěv.
14. Přednáška v Římě, sol. výstup.
15. Aeroplan, kupl. s doprov. orchestru.
16. To já dělá také, dvojzpěv. ✓
17. Nová srostla dvojčata sestry Laškové, dvojzpěv. ✓
18. Kuba s máselníci, kuplet.
19. „Automat“ ✓
20. Živý obraz.

Novoroční pozdrav.

Změna pořadu vyhrazena.

Začátek v 8 hod. več.

Vstupné 70 hal., hasič v kroji vstup volný.

Hudba pana HRABOVSKÉHO
■ ■ ■ ze Štamberka. ■ ■ ■

K hojně návštěvě své velectěné příznivce a přátely uctivě zve

v ý b o r .

Tisk J. Richtra v Příboře. 7687-10. Nákl. vlast.

Z archivu SDH Příbor a SOKA Nový Jičín vybrala a sestavila Irena Nedomová, e-mail: televize-pribor@seznam.cz

